

Prostori višestruke inteligencije – suvlasnički model izgradnje poslovno stambenog naselja Klis

ONLINE RADIONICA

Jačanje kapaciteta OCD-a za međusektorsku suradnju sa akademskom zajednicom, socijalnim partnerima, ustanovama, donositeljima odluka i gospodarskim sektorom

Predavač:

Ranko Milić, CEDRA & Eupolis grupa

OCD-i, (E)DP i međusektorska suradnja/klasteri

- Lokalni održivi i regenerativni razvoj (agencije za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice - CLLD)
- Upravljanje javnim prostorima i sadržajima (npr. društveni, kulturni, sportsko-rekreacijski, dnevni i sl. centri)
- Razvoj kooperativnih DP sustava za druge (poljoprivrednike, turistički sektor, MSP-ove, start-upove, OSI...)
- Razvoj inovativnih formalnih, neformalnih i informalnih odgojno-obrazovnih programa i sadržaja
- Razvoj novih kolaborativnih, na eko-društveno-ekonomski utjecaj usmjerenih platformi
- Upravljanje, zaštita i valorizacija prirodne i kulturne baštine
- Ulaganja u infrastrukturu (npr. prometnu), energetiku, sustave kružne ekonomije i kratke lance opskrbe
- Razvoj održivih i regenerativnih prostornih projekata i ulaganja (npr. prostori, sustavi, naselja)
- Društvene, ekonomske, ekološke, tehnološke i druge inovacije i tranzicije (npr. zelena i digitalna tranzicija)

Brandovi i projekti

- CEDRA Split, CEDRA Split j.d.o.o., CEDRA HR
- AmoSfera, BioSfera, AgroBioSfera
- Akademeia
- EuPolis grupa: eu + polis
- Prostori i sustavi višestruke inteligencije (MIQS)
- ARGO
- Big B&G (Inovacijski superklaster Plavo i Zeleno)

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Europski zeleni plan

Društveno poduzetništvo, OCD-i i nekretnine?

- Može li ulaganje u vlastite ili tuđe nekretnine biti DP?
- Coin Street u Londonu
- Arbeitsgemeinschaft City e.V. Berlin
- Pogon u Zagrebu
- Dom mladih u Splitu
- Lazareti u Dubrovniku
- Zlatna greda i Zeleni Osijek
- Mon Perin, Bale, Istra

Primjer dobre prakse

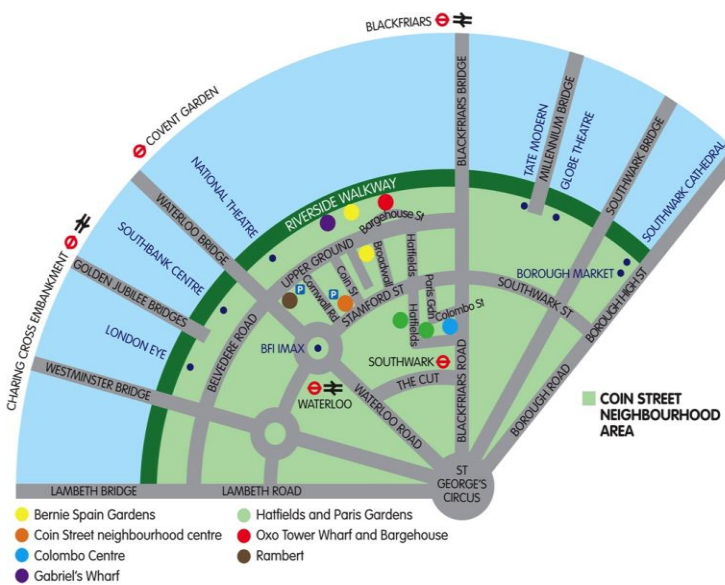
- Društveno poduzeće u Londonu s prihodom od 11 milijuna funti godišnje
- Najmovi ugostiteljskih objekata, dućana, dizajnerskih studija, konferencijskih dvorana, izložbenih prostora, tržnica, parkirališta (75%), plaćanja troškova dječjih vrtića, članarina u fitness klubovima (13%), najma stanova (8%), socijalnih usluga (3%), darovnice (1%)
- Vizija: Stvaranje inspirativnog susjedstva
- Mi vjerujemo u zajedničko korištenje, raznovrsnu ekonomiju i raznovrsnu zajednicu.

Coin Street
community builders

Kako je nastao Coin Str.?

- Južna obala Temze (između City-a i West End-a)
- Bombardiranje u 2. svjetskom ratu, rast poslovne izgradnje, pad stanovništva s 50.000 na 4.500, zatvaranje škola, vrtića, dućana i lokalnih biznisa
- Marginalizacija lokalnog stanovništva

Od akcijske grupe do društvenog poduzeća

- Plan je bio sagraditi najviši hotel u Europi i 100.000 m² uredskih prostora za banke, osiguranja...
- Lokalno stanovništvo pokreće akcijsku grupu „Coin Street Action Group” (civilna inicijativa, ali s vrlo jasnim i konstruktivnim ciljem)
- Stvara plan razvoja zajednice koji na prvo mjesto stavlja ljude, domove i društvene sadržaje
- 7 godina kampanje
- 1984. građanska inicijativa kupuje 5,5 ha zemljišta i uzima hipotekarni kredit od 1 mil £ (Greater London Council)
- Osniva se Coin Street Builders društveno poduzeće i stambena zadruga

Povratak ljudi i života

- grade šetnice i parkovi (Bernie Spain Garden)
- 1996. – preuređenje i ulaganje od 20 mil £ u Oxo Tower Warf – poslovno stambena zgrada (restorani, kafići, male trgovine i umjetnički ateljei/dizajneri)+ 78 stanova (5 katova)
- 2001. – Bargehouse muzej i galerija – kulturna događanja

Coin Street danas

- jaslice i vrtić za 84 djece
- 220 stanova za iznajmljivanje
- obiteljski centar – igraonice i čuvanje djece, savjetovalište i grupe podrške
- sportski i rekreacijski sadržaji (ples, fitnes, jazz dance, pilates, vrtlarenje, programi 50+)
- programi za mlade (kultura i edukacija, mladi lideri)
- podrška pri (samo)zapošljavanju (start-up, mentoriranje, priprema/pristup tržištu rada)
- programi u zajednici
- izložbe i javna događanja
- najam poslovnih prostora (konferencijski centar, galerije, restoran, trgovine i ateljei, skladišta, multimedijски studio)

Mjesta

- Riverside Walkway - šetnica, turistička atrakcija s brojnim događanjima
- Oxo Tower Wharf
- Bernie Spain Gardens
- Coin Street Neighbourhood Centre
- Colombo center
- Doon Street
- Gabriel's Wharf – hub dizjnerskih trgovina, restorana i cafea (Southbank printmakers – konzorcij od 40 etabliranih umjetnika)
- 4 stambene zadruge:
  - Mulberry Housing Co-op (1988.) – 56 stanova
  - Palm housing Co-op (1994.) - 27 stanova
  - Redwood Housing Co-op (1995.) - 78 stanova
  - Iroko Housing Co-op (2002.) – 59 stanova

Naša nastojanja

- Prvi EU co-working 1998., centar i kuhinja Zdravog grada u Splitu, edukacijski centar u Radošiću
- Eupolis I u Splitu
- AmoSfera u Splitu
- BioSfera u Biogradu
- JEDRO, Insularij i Amforarij u Murteru
- Prvo naselje višestruke inteligencije u Klisu

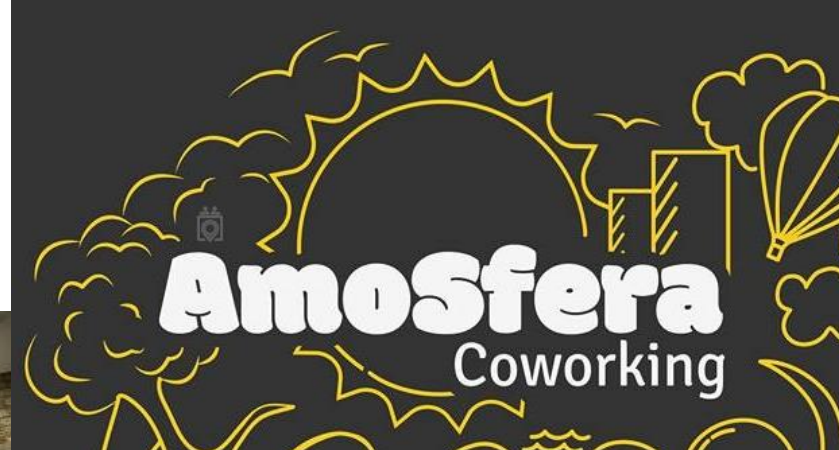

Projekt EuPolis I

- 20+ vlasnika zemljišta (privatnih i javnih), 10+ investitora
- Dizajn, razvoj, crowdfunding (prikupljeno 4 milijuna eura - investitori i pretprodaja), dozvole
- Regeneracija neatraktivne lokacije u Splitu u vrhunsko mjesto
- Kombinirani stambeni, ugostiteljski i poslovni prostori
- Ukupna površina izgrađenog prostora 14.300 m², vrijednost investicije oko 30 milijuna eura

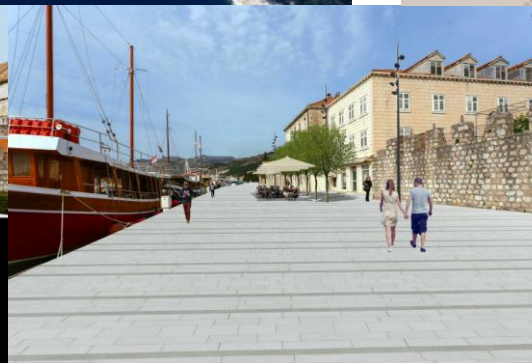
- 350 m2 propadajućeg prostora obnovljeno i oživljeno
- Inicijalno najam, potom kupljen na kredit
- Sveučilišna ulica R. Boškovića
- Inovativni model privatno-civilnog partnerstva
- Uključuje PPI CEDRA Split j.d.o.o.
- Edukacijski centar, uredi za najam, Centar izvrsnosti SDŽ
- Start-up inkubator za mlade, migrante, nomade, OPG-ove
- Spin-off u Splitu (Dom mladih), Biogradu, Murteru
- Novi planirani u Dubrovačkim ljetnikovcima
- Više od 40 poduzetničkih i EDP poduhvata podržano

Biograd 2017.-2020.

- Program integriranog razvoja
- Poduzetnički inkubator Biograd
- Centar za održivi aktivni turizam BioSfera Biograd
- Reciklažno dvorište Biograd
- Turističko informativni centar Biograd
- Ukupna vrijednost 15+ milijuna €
- 50-80% financira ESIF
- Razvoj projekata, prikupljanje sredstava i upravljanje

Programi integriranog razvoja Poštujmo Grad! i Dubrovnik 2030

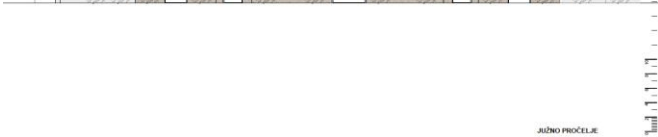
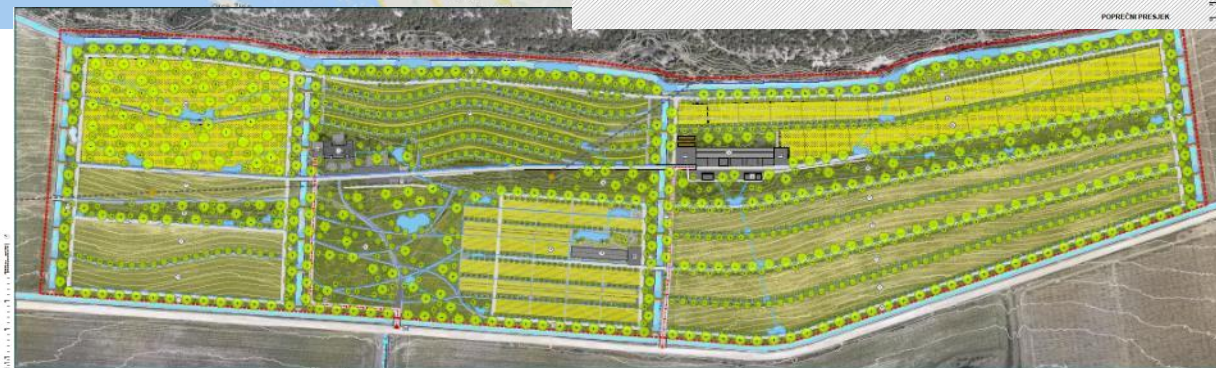
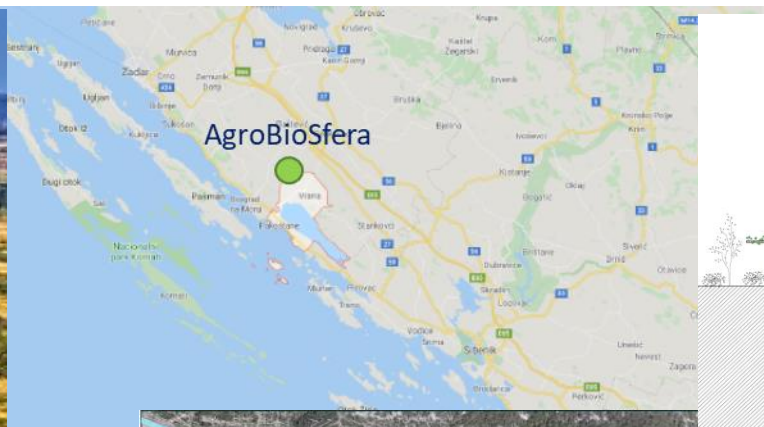
Projekt Zdravi grad 2000 - 2012

- Pokrenut 1999. godine
- 2000. godine osnova OCD Split zdravi grad, kasnije Zdravi grad
- Cilj: suočavanje sa zdravstvenim izazovima mladih u Splitu i Dalmaciji
- Javno-građansko partnerstvo u suradnji s Gradom Splitom te lokalnim i svjetskim sveučilištima
- Suosnivanje, razvoj strateškog programa i projekta, prikupljanje sredstava i upravljanje
- Ukupna vrijednost projekata 5+ milijuna €
- Financiran od strane EU, USAID-a, AIHA-e, Vlade RH ...
- 20.000+ korisnika: djeca, mladi, roditelji, učitelji, stariji, nezaposleni, OSI, građani
- Pioniri društvenih inovacija u Splitu: od „problema grada“ do „grada najbolje prakse“
- Najbolji regionalni projekt, najbolja regionalna nagrada OCD-a, najbolja EU praksa,
- Najbolji EU projektni film, nominacija za najbolju suradnju sveučilišta i lokalne zajednice
- Objavljena su 3 znanstvena rada o utjecaju intervencija

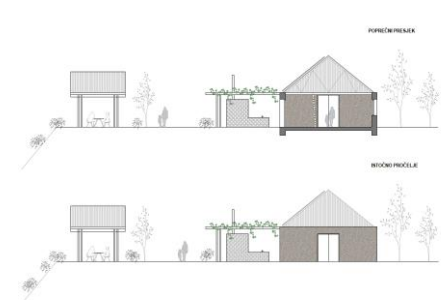

MIQS farma: AgroBioSfera Vrana

IRI i edukacijski centar - multifunkcionalna farma za regeneraciju AgroEkoSustava, Pakoštane, ZŽ

JUŽNO PROČELJE

PORJEK PROČELJE

JIŽNO PROČELJE

IRPMurter Kornati 2030

Brownfield i greenfield ulaganja: nova regenerativna općinska središta i programi obnove otoka, JEDRO

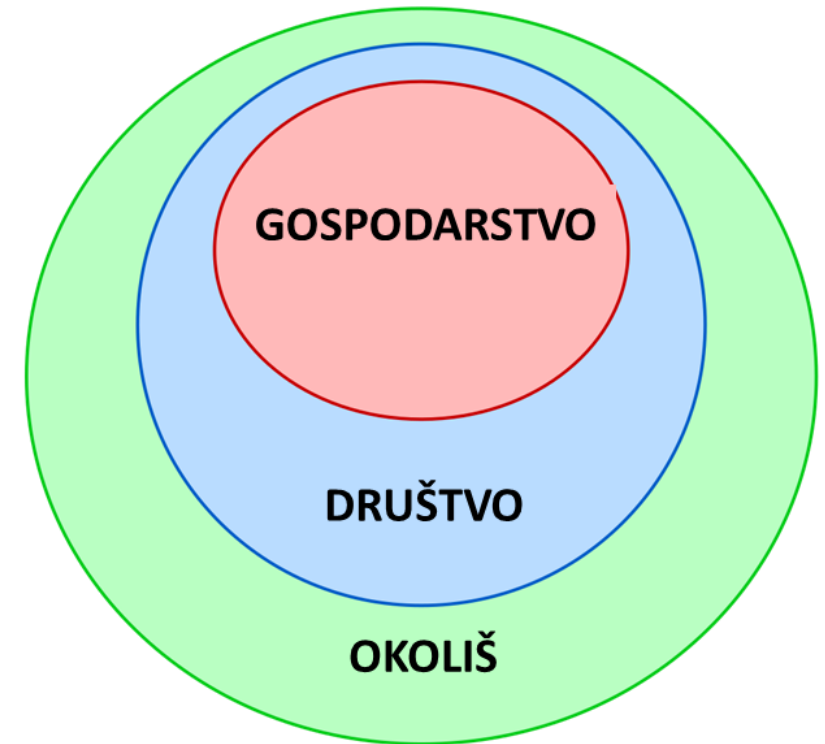

Nove paradigme

Eko-društveno
odgovorno
poslovanje

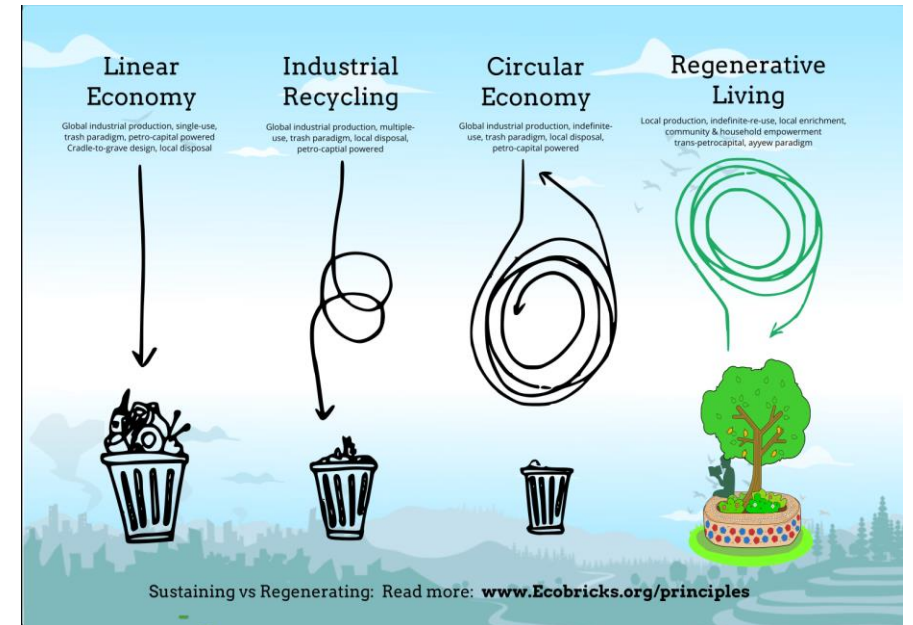
Eko-društvena
ekonomija

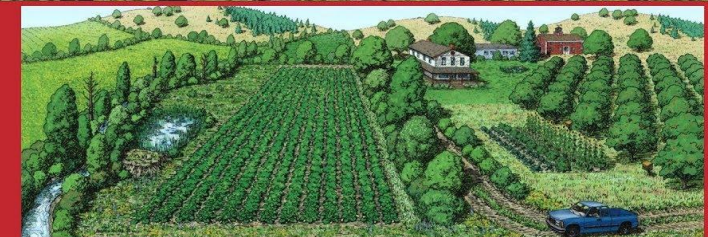
By KTucker - Own work, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=17030898>

Zašto je održivi razvoj danas - neodrživ???

- Koncept održivosti postaje sve upitniji u uvjetima galopirajuće degradacije ekosustava, društva, ekonomije
- U trenutku kada eskaliraju krize svih vrsta, potreban je proaktivniji pristup
- Treba vratiti ekološke, društvene i gospodarske sustave u stanje dinamičke ravnoteže

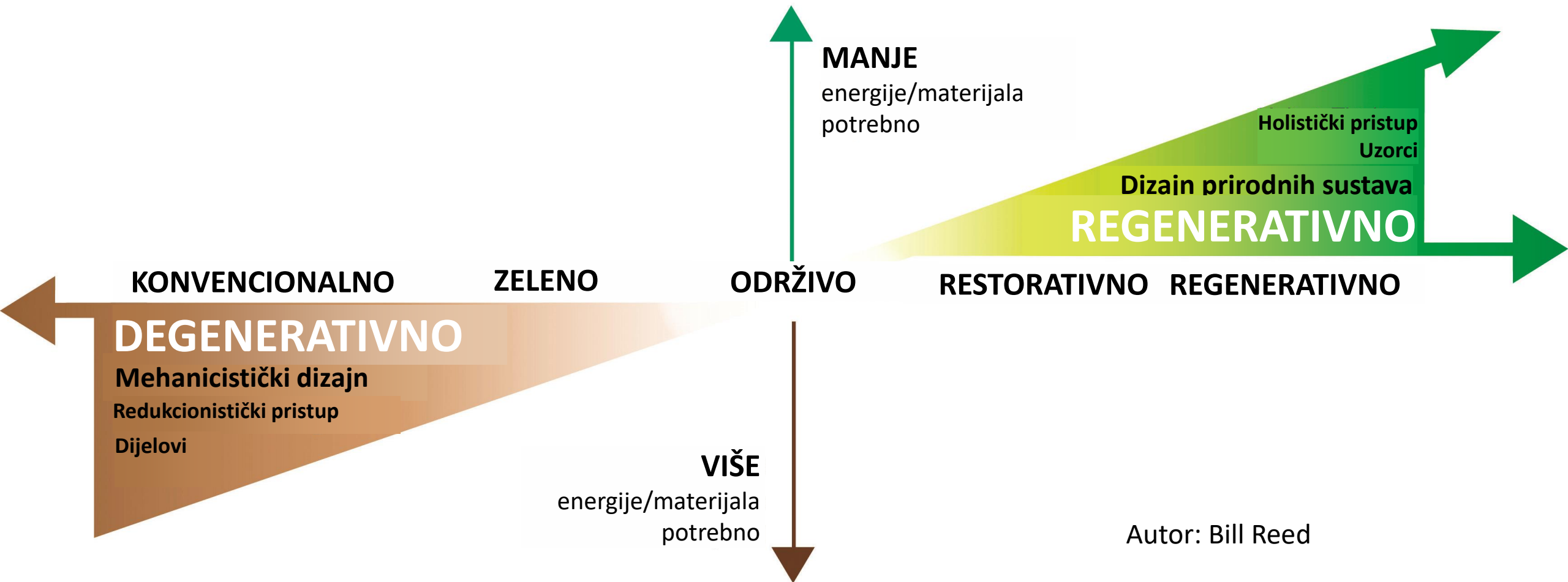

Biodiversity

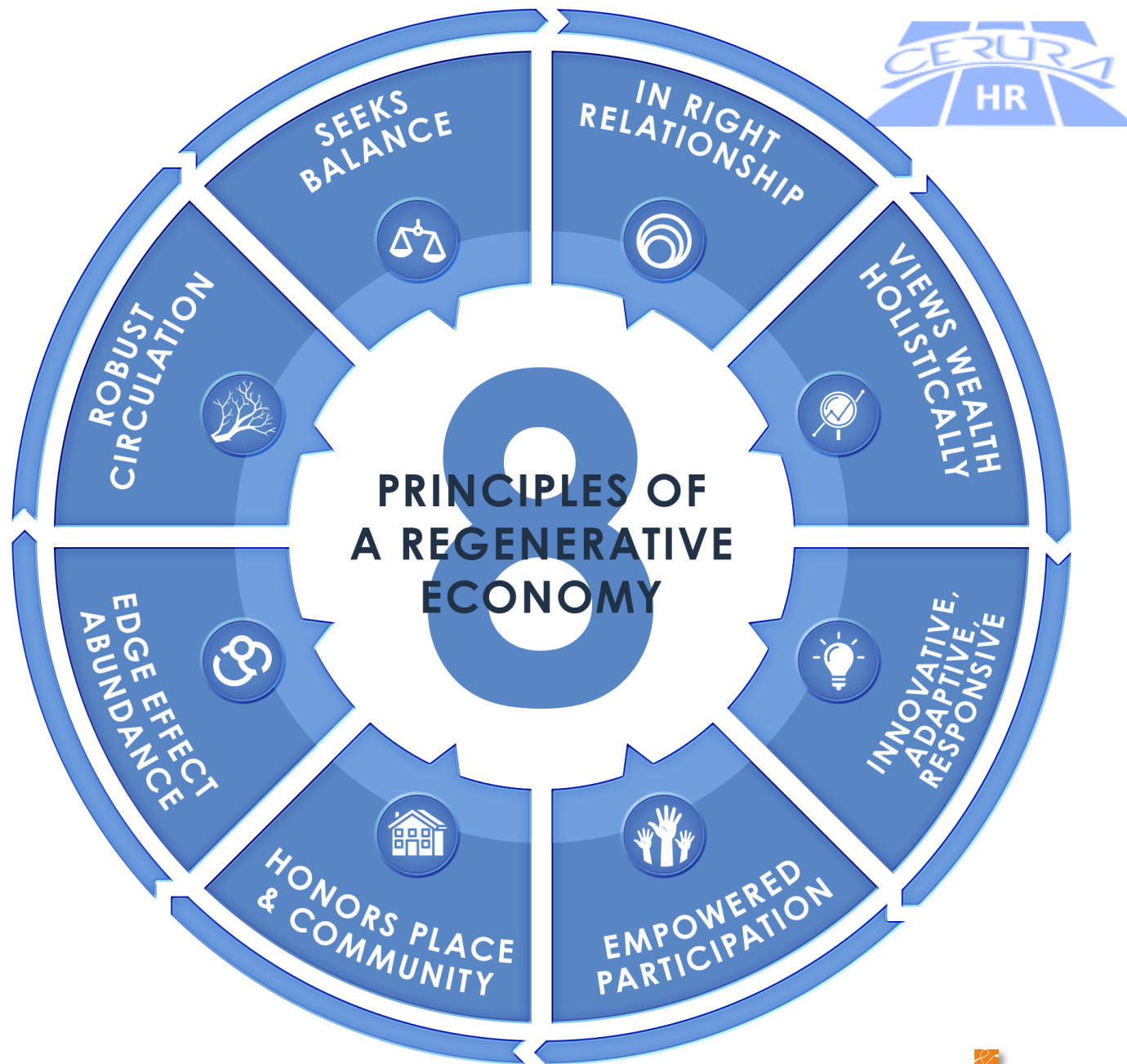

EPIPHANY FARMS
HOSPITALITY GROUP

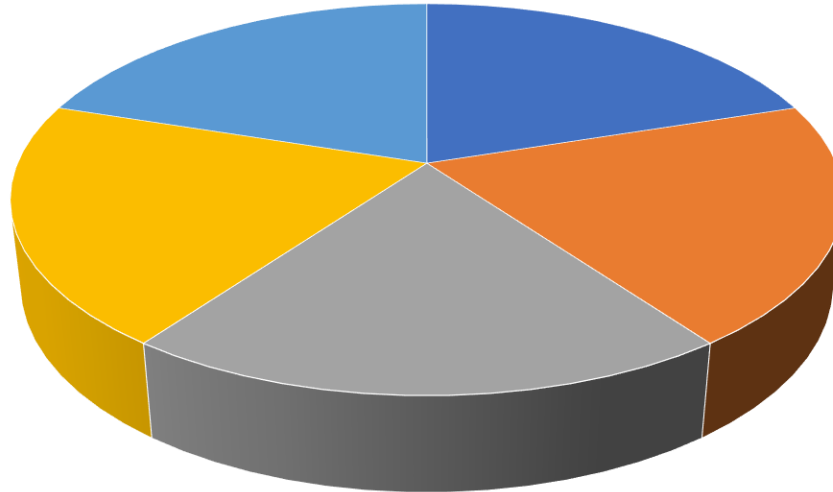
Degenerativno ili Regenerativno

Stvaranje nove regenerativne kulture koja obnavlja ljude, zajednice, ekonomiju i eko-sustave

Generički ulagački model „shared wealth”

- Osnivači i suradnici
- Ulagači
- Dobavljači
- Vlasnici i korisnici
- Eko-sustavi

EKONOMIJA Blagostanje

DRUŠTVO

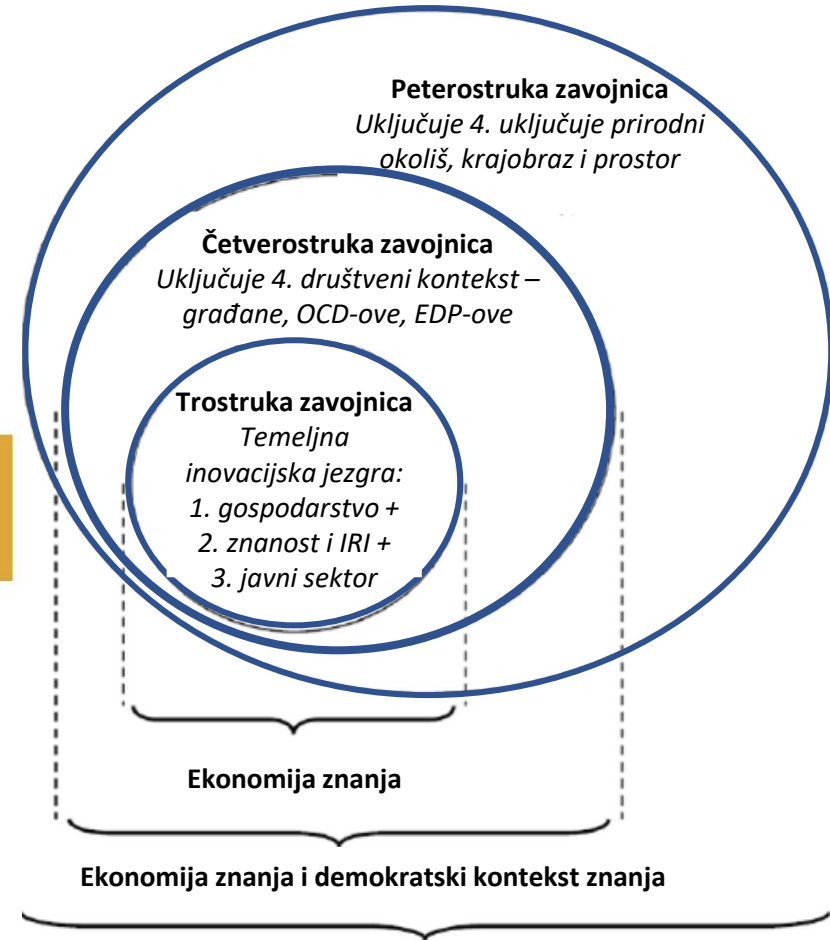
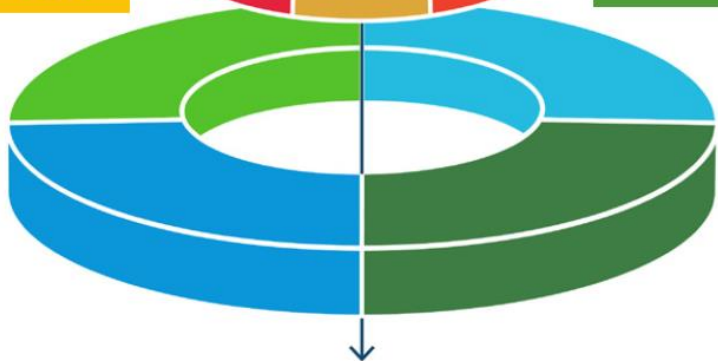
Ljudi, dostojanstvo, pravda

BIOSFERA

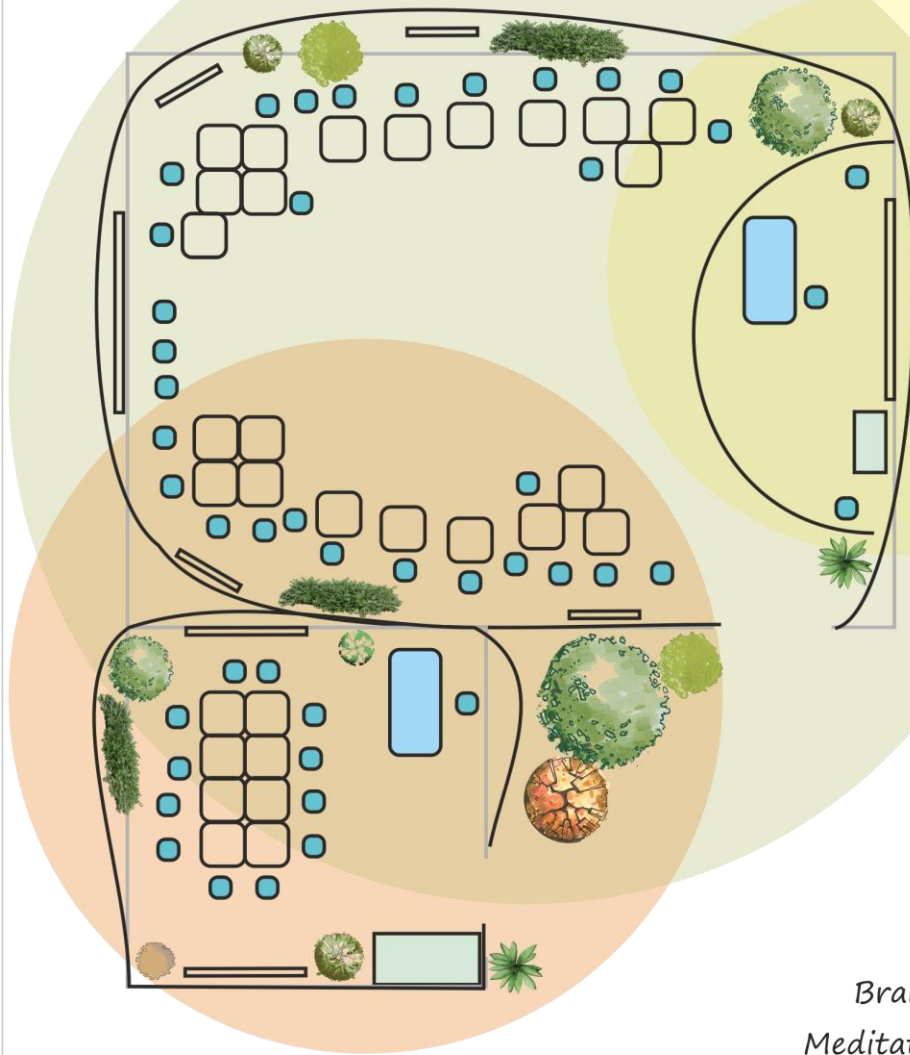
Planet Zemlja

Ekologija, eko-društvena, regenerativna ekonomija

MIQS 12 Intelligences Design in Practice

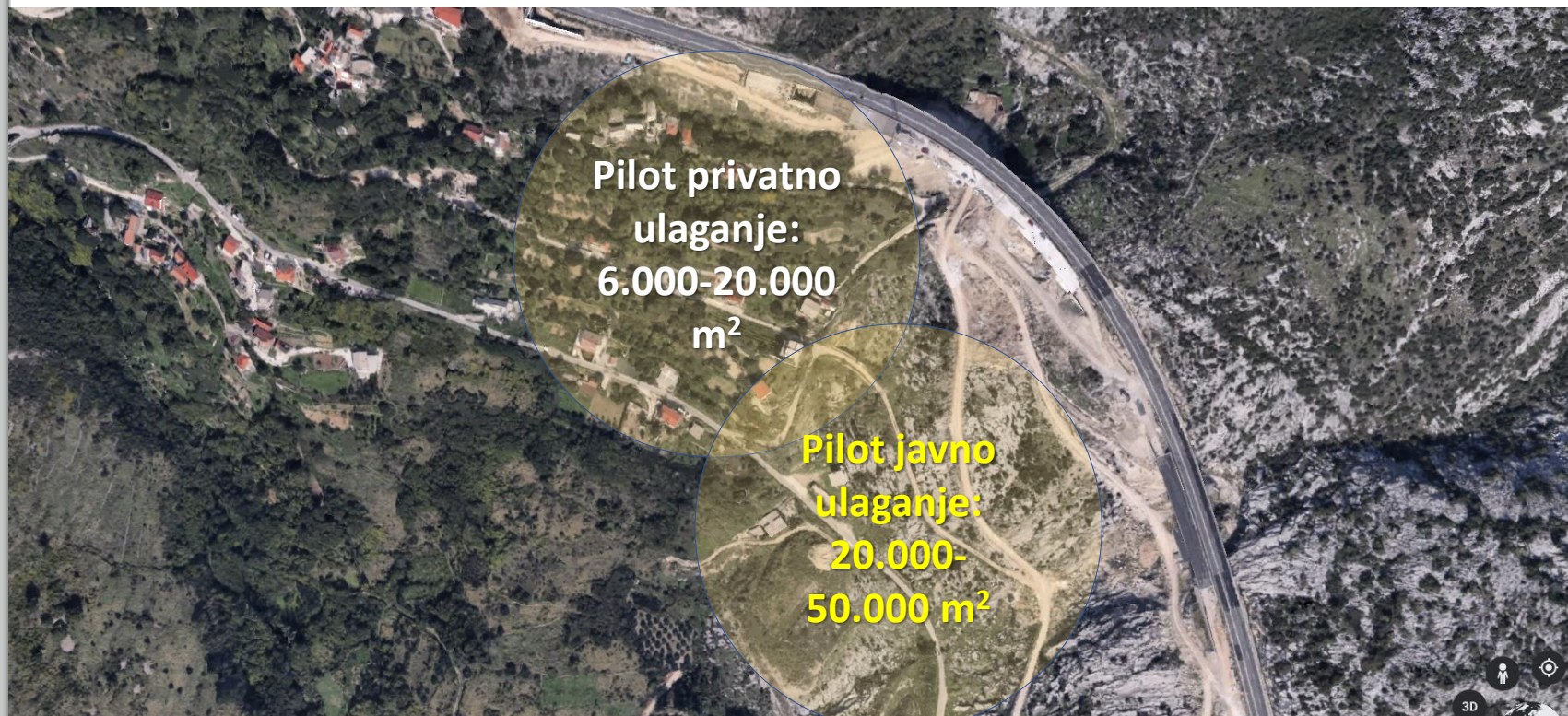
MIQS Rural School/Community Centre provides physical, economical, psychological, socio-cultural, political, academic, creative, dynamical, technological, ecological, ethical and spiritual design elements, functions and principles

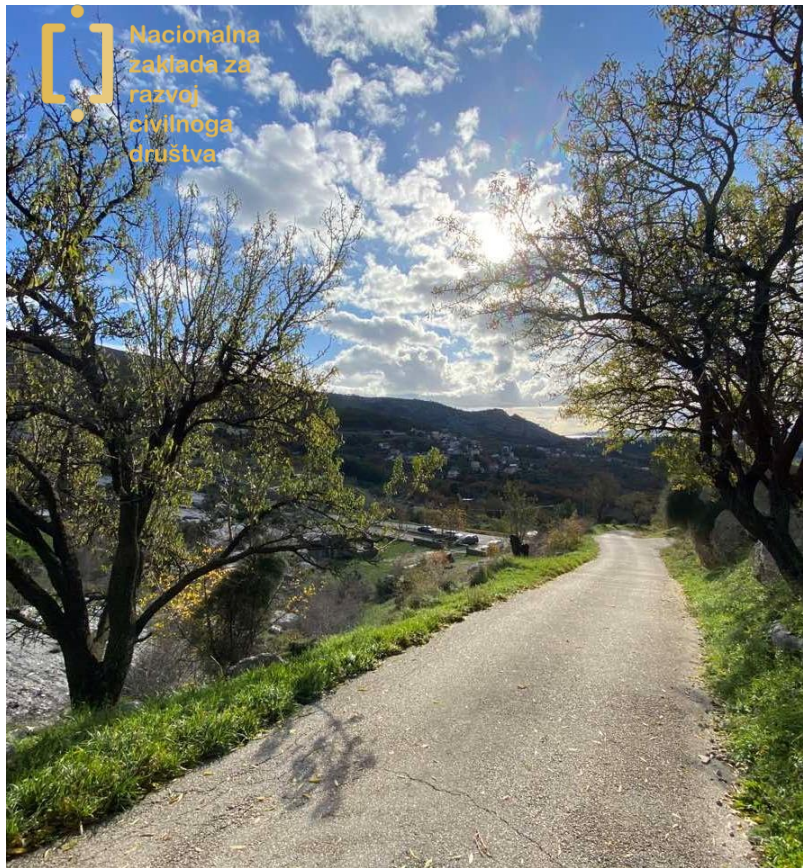
Learning
Co-working
Sharing
Meeting/Socializing
Creating
Problem-solving
Exhibiting
Having fun/playing
Advising/Mentoring
Networking
Cultural/artistic events
Social games
Brainstorming and heartcalming
Meditating, praying and contemplating
Celebrating

Formal School Classrooms
Lifelong learning centre
Co-working area
Cultural centre
Day-centre
Job Club
Youth Club
Incubation/Startuping
Fairs and exhibition area
Excercise/playground
Music and drama rehearsal
and small performace room
Birthday/family/friend parties
Community centre
Whatever there is a
need and idea for...

Srednja Oznra Klis

Pilot JPP MIQS razvojno ulaganje u suradnji s lokalnom zajednicom, lokalnim vlasnicima + MIQS Strategija + MIQS Master Plan + novi centar Klisa + disperzivni hotel + e-mobilnost (e-bicikle, e-vozila, eko-bus, e-Rera/vlak)

MIQS Pilot „Beverli Klis” Ozrna

Budućnost života, rada i odmora na Mediteranu

Područje
visoke
kvalitete
života

Tradicija i progresivnost

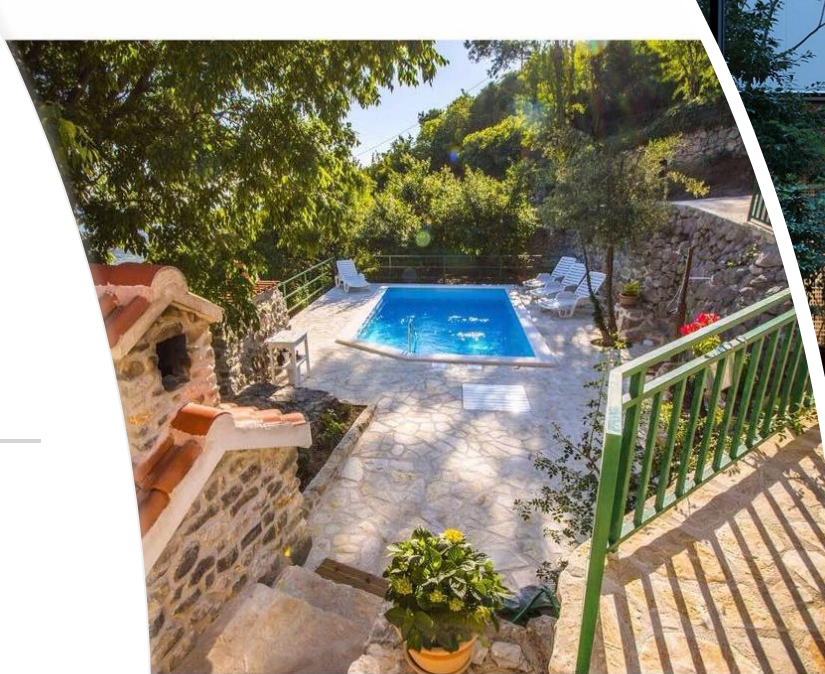
preserve and
regenerate eco-
agriculture and high
quality and healthy
life-styles combining
regenerative design,
agriculture, economy
and tourism

Neprepoznati
vrhunski prostor
života i rada u
periurbanom
okruženju

Klis Ozrna planirani sadržaji

- MIQS modeli objekata i zgrada višestruke inteligencije
- Grozdovi obiteljskih, terasastih i dvojnih kuća
- Samoodržive urbane vile, apartmani i studio apartmani
- Proizvodnja hrane, energije, gospodarenje otpadom, vodom
- Sustav održavanja i upravljanja zajedničkim sadržajima
- Društveno-kulturni, poslovni, co-working i co-living objekti
- Prostor i podrška za MSP: stambeno-poslovni inkubator
- Disperzivni hotel: kupci mogu vratiti zajam od prihoda od najma!
- Model time-sharinga za strance, bivše države i dijasporu
- Nomadske obitelji/samohrani roditelji/samci/LOHAS/zdrava treća dob
- Ugostiteljstvo, zabava, wellness, sportski sadržaji, vježbanje
- Tematski i kreativni park, igrališta, šetnice, staze, e-bicikle i e-vozila
- Stanica za punjenje e-vozila i organizirane (zajedničke) mobilnosti
- Javni prijevoz u suradnji s Općinom Klis

Ko-dizajn, ko-kreacija i partnerstvo za razvoj

- Faza razvoja: dogovorena suradnja s privatnim i javnim vlasnicima zemljišta za pilot projekte, izrada idejnih rješenja
- Uključivanje zainteresiranih investitora, partnera, stručnjaka, kupaca, najmoprimaca (time-sharing)
- Očekivani povrat 5-25%, ovisno i modelu ulaganja

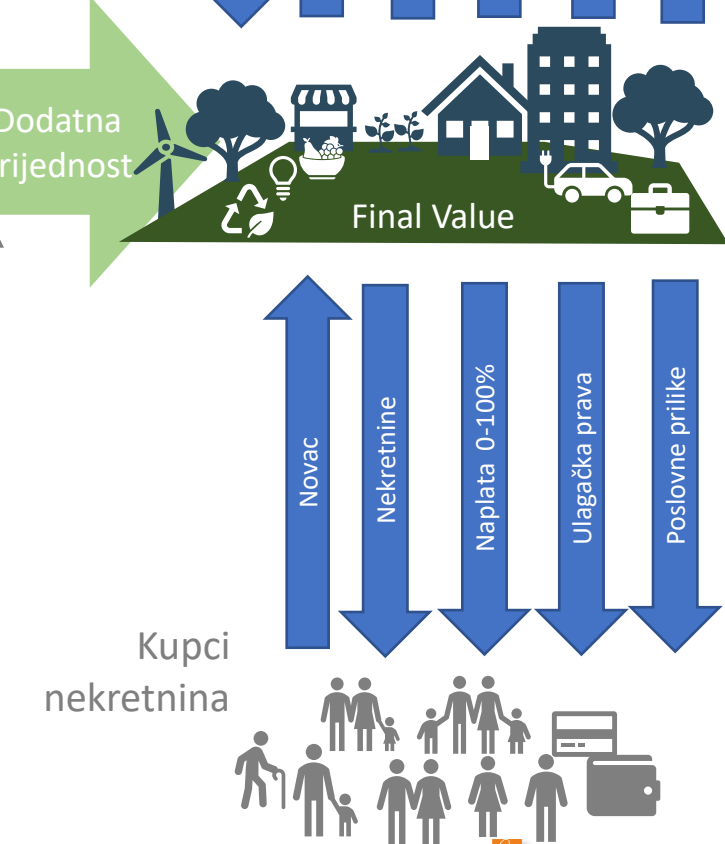
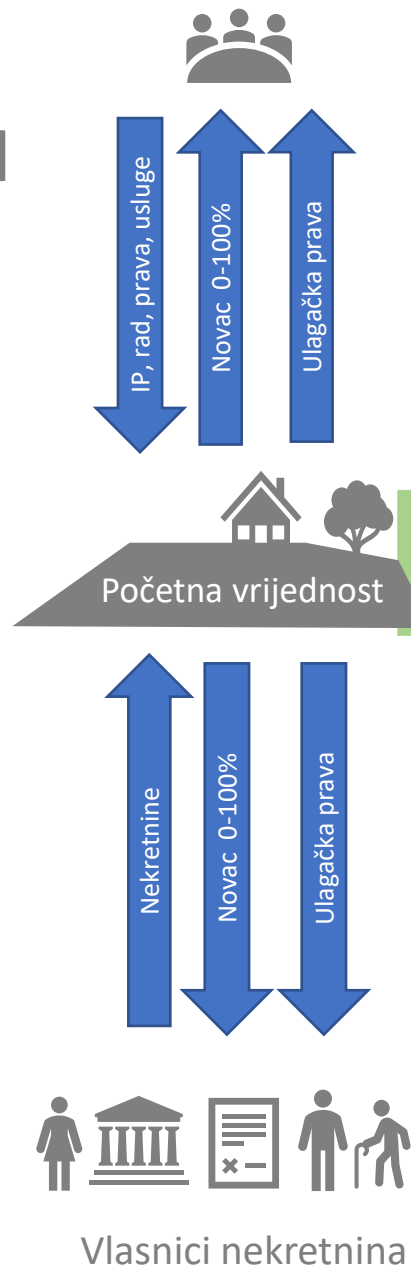
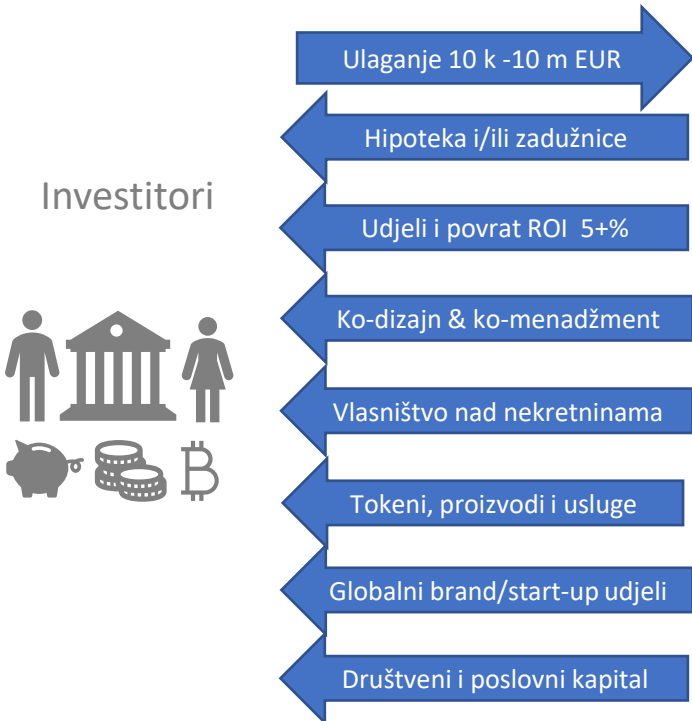
Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Shared Wealth Poslovni model

Osnivači i partneri

Arhitekti i ostali

Najmoprimci i kupci proizvoda i usluga

Premium lokacija, M1 zona, dvije pristupne ceste, 10 min od Splita, visoka kvaliteta života u prirodnom i čistom okruženju i progresivni eko-društveno-ekonomski model

Zeleni, progresivan životni stil u svom najboljem obliku, novi standard života i rada u RH

Pogled na Split i Klišku tvrđavu – mogućnost razvoja visokovrijedne turističke ponude - JCPP

Život, rad i odmor u predgrađu s prekrasnim pogledom na Kliško polje, more i otoke

Poljoprivredne površine će biti stavljene u funkciju „Akademije”

Prirodni ljekoviti izvori vode će se staviti u funkciju proizvodnje ekološke hrane

Hvala na pažnji!

Ranko.milic@cedra.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.